

SIĞIRDA FARİNGEAL PENETRAN BİR YORGAN İĞNESİ OLGUSU

Cihan GÜNAY¹

Aydın SAĞLIYAN²

¹Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı Elazığ – TÜRKİYE
²Fırat Üniversitesi Süleyman Demirel Keban Meslek Yüksek Okulu Elazığ – TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 05.03.2004

Pharyngeal Penetration of the Quilt-Needle in a Cow: A Case Report

Summary

In this study, it has been evaluated the diagnosis of a quilt-needle embeded totally in the pharynx wall of a cow with dedector and radiograpy and its treatment approach

Key Words: Needle, Pharynx, Cow, Foreign body

Özet

Bu çalışmada bir sığırdaki farenkse batmış olan yorgan iğnesinin metal dedektör ve direkt radyografi ile tanısı ve tedavisinden bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İğne, Farenks, Sığır, Yabancı cisim

Giriş

Ağız boşluğundaki yabancı cisimler; iğne, balık oltası, ot başakçıkları, sivri uçlu kemikler ve kesici-batıcı madeni yabancı cisimler olarak daha çok köpek, kedi ve sığırlarda görülür (1, 6, 9). Bunlar; dil, damak, yanak ve diş etlerine batarlar, bazen de farenks ve larenkse takılıp kalabilirler. Yabancı cisimler battıkları bölgelerde travma, selülit, apse ve hematoma neden olabilirler (1, 2, 7, 8, 9).

Ağız boşluğundaki yabancı cisimler genellikle ağzın kapatılmaması, çiğneme işleminin durması, bol miktarda salivasyonun bulunması ve ağızda fena bir kokunun oluşmasına ve iştahsızlığa yol açarlar. Farenks veya larenkse batan yabancı cisimler daha çok yutkunma işleminin güçleşmesine, baş ve boyunun ileri doğru uzatılmış bir şekilde tutulmasına, larenksin ödem veya yangılarına neden olarak bölgede lokalize veya diffüz ağrılara yol açarlar (1, 4, 8, 9).

Yukarıda belirtilen bulguların görülmesi, ağzın padanla açılarak yabancı cismin saptanması ve direkt radyografi ile tanıya gidilir. Ayırıcı tanıda, retrofarengeal apse ve ödemler, aktinobasillozis, lenfosarkoma, nekrotik larenjitis ve paralizisden ayırt edilmesi gerekir (3, 4, 9).

Yapılan çalışmada; Veteriner pratikte karşılaşılabilecek bu tür vakaların teşhis ve

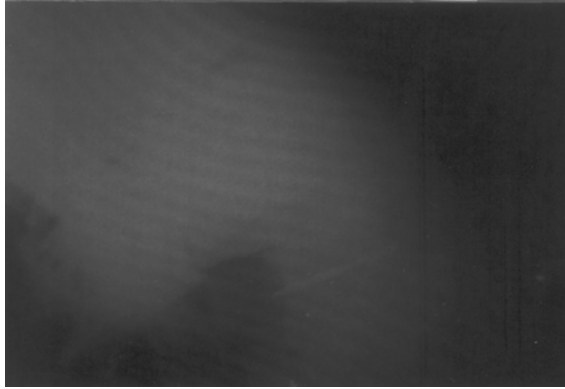
sağaltımında uygulanabilecek yöntemlerin belirlenmesi ile birlikte bilime ve pratiğe katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Vakanın Tanımı

Bu çalışmanın materyalini; Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Kliniğine iştahsızlık, su içememe, huzursuzluk belirtileri ve hayvanın iğne yutmuş olabileceği şüphesi ile 16.10.2003 tarihinde getirilen 366 protokol numaralı Doğu Anadolu Kırmızısı ırklı 7 yaşlı bir inek oluşturdu.

Anemnez: Hayvan sahibi, 3 gün önce kışlık sebze kurutmak için kullandıkları yorgan iğnesini, sebze artıkları ile beraber hayvanın yemliğine yanlışlıkla dökmüş olabileceğinden şüphelendiğini ve hayvanın son 3 gündür iştahsız ve huzursuz olduğunu belirtti.

Klinik ve radyografik muayene: Farenks bölgesinin yapılan palpasyonunda hayvanın ağrı duyduğu ve huzursuz olduğu saptandı. Ağız içinin yapılan muayenesinde bol miktarda salivasyon dışında gözle görülür bir bulguya rastlanmadı. Daha sonra metal dedektörle yapılan muayenede, farenks bölgesinde güçlü bir sinyal sesi alındı. Farenks bölgesinin çekilen L/L radyografisinde, ventro-lateral pozisyonda batmış olan bir iğnenin varlığı saptandı (Şekil 1)

Şekil 1. Boyun bölgesinin alınan L/L radyografisinde iğnenin görünümü

Sağaltım: Hayvana 0.5ml/100 kg dozunda xylazine (Rompun-Bayer) i.m. uygulanarak hafif bir sedasyon sağlandı. Bir ağız padanı ile hayvanın ağzı açılarak, yabancı cismin bulunduğu yer elle belirlendikten sonra, bir pens yardımıyla battığı yerden çıkartıldı. Daha sonra bu bölgeye gliserin iode sürülerek, hayvana bir hafta boyunca paranteral antibiyotik uygulandı. Daha sonra yapılan kontrollerde, hayvanın rahatça yem yiyebildiği, su içebildiği, ve genel durumunun da çok iyi olduğu saptandı.

Tartışma

Sığır ve köpekler, obur hayvanlar oldukları için, yedikleri yiyeceklere karışmış olan ve gıda niteliğinde olmayan yabancı cisimleri de beraber alırlar. Özellikle sığırlar; aldıkları yemi çiğnemediği yutmaları ve dillerindeki anatomik yapının özelliği nedeniyle, lokmaları arasındaki yabancı cisimleri, kolayca yutabilirler. Bunların yanında; gebelik, laktasyon, dengesiz beslenme gibi faktörler de etiyojide etkili olmaktadır (4, 8). Smith (8), alınan sivri yabancı cisimlerin bazen rumene ulaşmadan larenks, farenks, dil veya yanak mukozası gibi yumuşak dokulara batıp kalabileceğini belirtmiştir

Bu vakada yutulan yorgan iğnesinin, farenkse batmış olması literatür verileriyle benzerlik göstermektedir.

Araştırmacılar (2, 3, 7), farenksteki yabancı cisimlerin oluşturduğu travmanın retrofarengal apselere sebep olabileceğini, bu durumun da klinik tabloyu daha da ağırlaştırabileceğini belirtmişlerdir. Bu gibi olgularda yabancı cisim uzaklaştırılabilir, bile,

Kaynaklar

1. Antepioğlu H, Samsar E, Akın F. Veteriner Özel Şirurji. Ankara. A.Ü. Vet. Fak Basımevi, 1980.

retrofarengal apsenin sağaltımı için uzun süreli antibiyotik sağaltımı gerekli olmaktadır.

Bu vakada, yabancı cisim uzaklaştırıldıktan sonra bölgeye Gliserin-İode sürüldü ve 1 hafta boyunca paranteral antibiyotik uygulandı. Daha sonra yapılan kontrolde, hayvanın rahatça yem yiyebildiği, su içebildiği, ve genel durumunun da çok iyi olduğu saptandı.

Araştırmacılar (1, 3, 5, 6) farenksteki madeni yabancı cisimlerin tanısı için en uygun yöntemin, L/L pozisyonunda alınan radyografi olduğunu belirtmişlerdir. Davidson (2), bu gibi durumlarda ilk olarak elle ağız içinin iyi bir muayenesinden sonra, endoskopi yapılmasını, gerektiğinde lateral pozisyonda radyografi alınmasının uygun olacağını belirtmiştir.

Bu vakada; klinik semptomlar ve alınan anamnezle farenkste yabancı cisim bulunmasından şüphelenildiği için hayvana, ilk olarak boyun bölgesinde bir metal dedektör gezdirilerek, alınan sinyal sesinden sonra, L/L pozisyonda direkt radyografi ile kesin tanı konulmuş oldu.

Araştırmacılar (2, 5, 7, 8), ağız içindeki yabancı maddeleri çıkartmak için uygulanacak yöntemin; cismin bulunduğu yer ve konumuna, cismin küt, sivri, kesici uçlu olup olmadığına ve hayati organları etkileyip etkilemediğine göre değişebileceğini belirtmişlerdir. Salt (6), 1.5 yaşındaki pointer ırkı bir köpekte, özofagusa batmış olan balık oltasını özofagotomi operasyonu ile çıkartmıştır. Yücel (9), ağız içinde gözle görülen yabancı cisimlerin çıkartılması için hayvanın hafif bir sedasyona alındıktan sonra, ağızın bir padanla açılarak pensle kolayca uzaklaştırılabileceğini belirtmiştir. Smith (8) larenkse batmış olan yabancı cisimleri çıkartmak için tracheolaringostominin gerekli olduğunu vurgulamıştır. Bazı araştırmacılar (2, 3, 6), ise özellikle alt ve üst sindirim kanalındaki yabancı cisimlerin çıkartılmasında, endoskopik cerrahinin büyük bir başarı sağladığını belirtmişlerdir.

Bu vakada, tranklize edilen hayvanın, ağız bir padan yardımıyla açılarak, yabancı cisim bir pens ile tutulup yerinden uzaklaştırılmıştır.

Sonuç olarak, klinikte fazla karşılaşılmayan böyle bir vakanın meslek pratiğine aktarılması ve literatür bilgiye katkı sağlayacağı düşünülerek yayınlanması uygun görülmüştür.

2. Davidson HP, Rebhun WC, Habel RE. Pharyngeal trauma in cattle. Cornell Vet. 1981; 71: 15-25.

3. Farrow CS. Radiology of pharyngeal balling gun injuries. *Vet Clin North Am Food Anim Pract*1999; 15: 391-395.
4. İmren HY, Şahal M. *Veteriner İç Hastalıklar*. 2.baskı Ankara. Feryal Matbacılık, 1991.
5. Kramer M, Gerwing M. The Ultrasonic diagnosis of foreign bodies in the dog and cat. *Tierarztl Prax*. 1996; 24: 378-384.
6. Salt S, İntaş DS, Çelimli N. Köpekte olta iğnesi yutulmasına bağlı parsiyal özofageal obstruksiyon. *Veteriner Cerrahi Dergisi*. 1996; 2: 10-13.
7. Sethi DS, Chew CT. Retropharyngeal absces-the foreign body connection. *Ann Acad Med Singapore*. 1991; 20: 581-588.
8. Smith B. P. *Large Animal Internal Medicine*. California. Mosby, 1996.
9. Yücel R. *Veteriner Özel Cerrahi*. İstanbul. Pethask Veteriner Hekimliği Yayınları, 1992.